

שבעת ימים פרק ראשון יומא

(א) לקמן ת. ט. (ב) במד"כ יט (ג) א. א. (ד) ע"כ כל הזכיר (פ).
(א) רש"י ד"ה ה"ג כ"ו אצל בדורות: (ב) שם ד"ה זה היה מעשה כל"ל:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ה"ג כ"ו אצל בדורות: (ב) שם ד"ה זה היה מעשה כל"ל:

תוס' ישנים

הואה בסנין מי הוא. וא"ת לדדיה נמי דלא יליף פרישת פרה מקרא הואה דנפרה מנח ליה. וי"ל דנצי פרה ניחא ליה משום [מעלה] דכמה מעלות היו בפרה, אצל כהן לא היו מתקין הואה מנח. בואר יבא אהרן. בירושלמי [פ"א ה"א] מפרש דהואה פרישת מדברת במלואים שמוכר בנותה בני אהרן שהיתה חבוטת. ושני תלמידי האבות שנינו מן האחר. ת"ש באשר עשה ביום הזה. מכה לכפר מוקמין ליה אום הכפורים דלזרויות.

לטומאם ציומו. שמה אס יוקח לאשתו ותראה דס בשעת זיהא ונמלא טומא שבעת ימים כמשפט זועל נדה ולא יכול לעבוד ציוס הכפורים: זה וזה. כהן דיוס הכפורים וכהן דפרה: כל שבעה ימי דהפרשה: מכל הטאום שהיו סם. מכל פרה ופרה היו נותנין קצת למשמרת מן האפר בחיל כך שנינו במסכת פרה פרה של משה לא כלה: דהואי נמי הואה. צפרישה דמלואים כל ז' דכתיב (ויקרא ח) וז על אהרן וגו' וכתיב שבעת ימים ימלא את ידס כל ז' עשה להס כחוק יוס הראשון: ובמלואים דס. הואת מלואים של דס דכתיב: דסני ר' חייא כו'. לקמיה בשמעתי מיימי לה: מעלה בעלמא. צפרה כדלמנן וציוה"כ לכבוד כניסת מנחה שכינה: תניא כווסיה דרבי יוחנן. דיליף ממלואים: כריש לקיש. דיליף מסניי: צואת. קרא יתירא הוא כדלקמן למדרש זיה ודרוש זיה הכי צואת התורה האמורה בענין במקום אחר יבא אהרן אל הקדש: מאי היא. צואה עיני: ושימש יוס אחד. עבודת שמיני הוטלה עליו שנאמר (ויקרא ט) קרב אל המזבח: לאפוקי לזוקים. שהיו משנין עבודת קטורת יוה"כ כדלקמן בהולאו לו (דף ג). שהיו נותנין הקטורת על האש בחוץ ואחר כך מכניסים: וכשם שפרישים. לא מקרא יליף לה אלא מעלה בעלמא: להנכו. ללמדו: אמרס. אמור מעתה: מאי צואת. לשון נקבה פר ואלו דכתיבי בתריה לאו נקבות הן: שמע מינה. בענין מלואים ופרישה לשון נקבה: דהן גדול קמא. אהרן לצדו כל ימיו אצל (א) דורות הצאים לא תנהוג שלא נאמר אלא אהרן: זה (ב) מעשה כו'. כלומר אי אהיה יכול לומר ויכסהו להר ולא למשה ולו ששה ימים הן שהיו מראש חדש שבאו לסיני עד יוס מתן תורה ואין כאן פרישה כלל למשה שהרי אותן ששה ימים עלה וירד בהשכמה להזיזין על פרישתן מן האשה ומנות הגבלה זאת לא תאמר לפי שזה מעשה היה אחר עשרת הדברות בתחילת ארבעים יוס שנכנס למחנה שכינה להיות שם עם ה' לקבל הלוחות ולקמן א מפרש מהיכא פשיטא ליה דאחר עשרת הדברות היו ששה ימים הללו: ר"ע אומר. קודם עשרת הדברות היה וששה ימים הללו הם ששה ימים שמראש חדש עד יוס מתן תורה ובשביעי קבלום ומשה וכל ישראל עומדים לקבל עשרת הדברות כדלמרינן (מטת דף ג). אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענוס ואחר כך עלה כדי לקבל את הלוחות ולא היה שם פרישה כלל: ויכסהו

תגא צפרק (י) (הערל) (יבמות דף עד): דכזירא ליה דלפילו מדאורי"י לא הותר בטובל יוס אלא דטומא מת דכתב בהיהא פרשה וטובל יוס דשרץ דאמי צק"ו מטומא מת א"כ לדדיה זועל נדה לא אמי בקל וחומר דאיכא למיפוך מה לטומא מת שאינו מטומא משכב התחמון כעליון כזועל נדה ושמה ריב"צ כוותיה סזירא ליה: נכנסו מים תחת דם. דלאו לגמרי דרשה גמורה היא הא דגמרי ממלואים אלא דאסמכתא בעלמא דעיקר קרא דכאשר עשה ציוס הזה יש לפרש דציוס ראשון של ז' ימי המלואים אמר להס כאשר עשה ציוס הזה וזה ה' לעשות כל ז' ימי המלואים וכן פרש"י פשוטו בפירוש חומש וכוין דאסמכתא בעלמא הוא אין לחוש אי אמרינן נכנסו מים תחת דם: הואה בסנין מי הוא. וא"ת והא הוה צפריה הואת דס דכתיב (שמות כד) ויקח משה את הדם וזרק על העס ויש לומר אותה זריקה לא היתה בשביל טהרה שהרי לא על משה לצדו זורק אלא על כל העס אלא דס הצריה הוה דכתיב (שס) הנה דס הצריה אשר כרת ה' עמכם אי נמי ה"ק הואה כל ז' צפריה מי הוא ותימה לי דלקמן צפירקין (דף ט). אמרינן אחד זה ואחד זה מוין עליו כל ז' ומסיק דלכד משבת ויש לומר במלואים הואה הואה כל ז' אצל ציוס הכפורים בדורות האחרונים גורו על ההואה משום שבות ואסרוה בשבת ותימה לי דלקמן מפרש ראשון שמה שלישי שני שמה שלישי וכו' ומנח ליה לגמרא דטעמא דרבי מאיר משום חששא לימא משום דגמר ממלואים דהואה הואה כל ז' ושמה רבי יוסי צרבי חנינא דקאמר הכי לקמן סזירא ליה כריש לקיש דלא גמר ממלואים אלא מעלה בעלמא משום שהיה חששא ראשון דילמא שלישי וכו' אי נמי יש לומר אפילו מאן דגמר ממלואים סזירא ליה דקרא דאסמכתא בעלמא וא"כ אי לאו דאיכא טעמא קצת לא הו מנכרי צנן הואה להכי איצטריך לפרוש טעמא: תניא בוותיה דריש דקיש. דרבי יוסי הגלילי ס"ל כוותיה תימה לי וכרבי יוחנן נמי מי לא תניא הא ר"ע ס"ל כר' יוחנן דלא יליף מסניי וי"ל כבר אייתי לעיל תניא כוותיה דרבי יוחנן דעדיפא מינה דמתניתין סתמא כרבי יוחנן והדר קאמר תניא נמי כוותיה דריש לקיש דאיכא תגא דסצר כוותיה דתניא כוותיה דריש לקיש דילמא רבי יוחנן אמר לך אלא דאמר אפילו כרבי יוסי הגלילי דעד כאן לא קאמר ר' יוסי הגלילי אלא צפריה הכי הוה אצל לדורות לא גמרינן מינה לומר דתסגי צפרישת ששה ימים כמו דאמר רשב"ל אלא רייך פרישה שבעה ימים כמו דאשכחן ר' אלעזר דקאמר בסמוך ויקרא אל משה [משה] וכל ישראל עומדים וכו' והיינו כר"ע אלמא כרבי עקיבא דריש ליה לקראי מסתמא משמיה דר' יוחנן רביה אמרה ואף על גב דלא אמרה משמיה דרבי יוחנן אשכחן נמי צפ"פ האשה רבה (יבמות דף טו): כי האי גוונא אול רבי אלעזר אמר לשמעתייה ולא אמרה משמיה דרבי יוחנן איקפד ר' יוחנן וכו' עד אף ר"א תלמידך ישב ודורש והכל יודעים שתורתך היא אס כן רבי יוחנן דריש להו לקראי כר"ע: במקום

לשומאית ביתו אמר ליה ר' יוחנן לריש לקיש בשלמא לרידי דילפינא ממלואים היינו דתניא זה וזה מוין עליו כל שבעה מכל חטאות שהיו שם דהואי נמי הואה במלואים אלא לדידך דילפת מסניי הואה בסנין מי הואי אמר ליה ולטעמך מי ניחא במלואים דם הכא מים הא לא קשיא דתני רבי חייא נכנסו מים תחת דם אלא לרידך הואה בסנין מי הואי אמר ליה מעלה בעלמא תניא כוותי דרבי יוחנן תניא כוותיה דריש לקיש תניא כוותיה דר' יוחנן בואת יבא אהרן אל הקדש במה שאמור בענין מאי היא בענין דמלואים ומה אמור בענין דמלואים אהרן פירש שבעה ושמש יוס אחד ומשה מסר לו כל שבעה כדי לחנכו בעבודה ואף לדורות כהן גדול פורש שבעה ומשמש יוס אחד ושני תלמידי חכמים מתלמידיו של משה לאפוקי צדוקין מוסרין לו כל שבעה כדי לחנכו בעבודה מכאן אמרו שבעת ימים קודם יוה"כ מפורישין כהן גדול מביתו ללשכת פרהדרין וכשם שפורישין כ"ג כך מפורישין כהן השורף את הפרה ללשכה שעל פני הכירה צפונה מזרחה ואחד זה ואחד זה מוין עליו כל שבעה מכל חטאות שהיו שם ואם תאמר במלואים דם הכא מים אמרת נכנסו מים תחת דם ואומר באשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות לכפר עליכם לעשות אלו מעשה פרה לכפר אלו מעשה יוה"כ והוא בואת מיבעי ליה לגופיה בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה אמרי אי לקרבן לחודיה לימא קרא בזה או באלה מאי בואת שמעת מינה תרתי מאי ואומר וכי תימא יוה"כ קמא הוא דבעי פרישה כדאשכחן במלואים אבל ביוה"כ דעלמא לא אי נמי כ"ג קמא הוא דבעי פרישה אבל כ"ג בעלמא לא ת"ש באשר עשה וכו' תניא כוותיה דריש לקיש משה עלה בענין ונתחכמה בענין ונתקדש בענין כדי לקבל תורה לישראל בקדושה שנאמר וישכון כבוד ה' על הר סיני זה היה מעשה אחר עשרת הדברות שהיו תחלה לארבעים יוס דברי רבי יוסי הגלילי ר"ע אומר וישכון כבוד ה' מראש חודש

- 1. בואת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעלה: ויקרא טו ג
- 2. באשר עשה ביום הזה צוה ה' לעשות לכפר עליכם: ויקרא ח לד
- 3. וישכון כבוד ה' על הר סיני ויכסהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן: שמות כד טז

שבעת ימים פרק ראשון יומא

ה א סגנ לאון ט מג"ח
סימן קט:

תורה אור השלם

1. עבדו את ה' ביראה וגילו ברגדתי:
2. וישכן כבוד ה' על הר סיני ויכסוהו הענן ששת ימים ויקרא אל משה ביום השביעי מותוך ביום שבת כד טו וזבבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרה אשר על ארץ העדת מבין שני הכרובים וידבר אליו:
3. וזבבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרה אשר על ארץ העדת מבין שני הכרובים וידבר אליו:
4. ולא יכל משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עָלוּ הָעָנָן וַיְכַבְּדוּ ה' מִלְּאֵת אֶת הַמִּשְׁכָּן:

5. וקבא משה בתוך הענן ויעל אל ה' וה' יהי משה קדו ארבעים יום וארבעים לילה:
6. וקבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חמה מימינם ומשטאמלם:
7. ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמרו:

ויקרא א א

גליון הש"ס

רש"י ד"ה קול לו בו' ללמדך שאלו עיני משונות הריס אלשקל סימן צ"ג:

במקום גי'ה. כדכתיב עון וחדוה במקומו (ד"ה טו) **ורבי עקיבא סבר דה בר' יוסי.** כללו הכי כריך לסגור כר' יוסי כיון דס"ל צצנת פרק אמר רבי עקיבא (דף טו.) חמש עונות ומוכח התם דעל כרחק סבר כר' יוסי:

מסייע צ"ה רבי אעזר. לא ידענא מה שיך למימר

מסייע ליה צמילתא דפליגי תנאי ואלדבבא כולהו תנאי דלא כוותיה ר' יוסי הגלילי ר' נתן ורבי מתיא בן חרש לנדו מרבי עקיבא לחודיה ושמא משוס דהלכה כר' עקיבא מתבירו קאמר מסייע ליה:

משה שמע ישראל א שמעו. לא מני לשנויי דההיא אחיא דלא כר"ע אלא כתנאי דפליגי עליה לעיל דלדכשה דקרא דקול לו קול אליו מסתמא ליכא מאן דפליגי: סמיכה

ויכסוהו הענן להר ויקרא אל משה [משה] וכל ישראל עומדין ולא בא הכתוב אלא לחלק כבוד למושה רבי נתן אומר לא בא הכתוב אלא למרק אכילה ושתייה שבמעו לשומו כמלאכי השרת ר' מתיא בן חרש אומר לא בא הכתוב אלא לאיים עליו כדי שתהא תורה ניתנת באימה ברתת ובזיע שנאמר ועבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה מאי וגילו ברעדה אמר רב אדא בר מתנה אמר רב במקום גילה שם תהא רעדה במאי קא מיפלגי רבי יוסי הגלילי ור"ע בפלוגתא דהני תנאי דתניא בששה בחודש ניתנה

תורה לישראל רבי יוסי אומר בשבעה בו (ט) מאן דאמר בששה בששה ניתנה ובשבעה עלה (דכתיב) ויקרא אל משה ביום השביעי (ז) [דכתיב ויקרא אל משה ביום השביעי] רבי יוסי הגלילי סבר לה כתנא קמא דאמר בששה בחודש ניתנה תורה הלכך זה היה מעשה אחר עשרת הדברות וישכון כבוד ה' על הר סיני ויכסוהו הענן דעתיך וישכון כבוד ה' מר"ח ויכסוהו הענן להר ויקרא אל משה ביום השביעי לקבולי שאר תורה דאי סלקא דעתך וישכון כבוד ה' על הר ויקרא אל משה ביום השביעי לקבולי עשרת הדברות הא קבילו להו מששה והא אסתלק ענן מששה ורבי עקיבא סבר לה כרבי יוסי דאמר בשבעה בחדש ניתנה תורה לישראל בשלמא לר' עקיבא היינו דמשכחת לה בשבעה עשר בתמוז נשתברו הלוחות עשרין וארבעה דסיון ושיתברו לוחות אלא לר' יוסי הגלילי דאמר ששה דפרישה וארבעין דהר עד עשרין בהדי ששה דפרישה אמר מר ויקרא אל משה משה וכל ישראל עומדין ולא בא הכתוב אלא לחלק לו כבוד למושה מיתבי קול לו קול אליו משה שמע וכל ישראל לא שמעו לא קשיא הא בסני הא באהל מועד ואי בעית אימא (ט) לא קשיא הא בקריאה הא בדבור ר' זריקא רמי קראי קמיה דר' אלעזר ואמרי לה אמר ר' זריקא ר' אלעזר רמי כתיב ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וכתביב ויבא משה בתוך הענן מלמד שתפסו הקדוש ברוך הוא למושה והביאו בענן דבי ר' ישמעאל תנא נאמר כאן בתוך ונאמר להלן בתוך ויבואו בני ישראל בתוך הים מה להלן שביב דכתיב והמים להם חומה אף כאן שביב: ויקרא אל משה וידבר למה הקדים קריאה לדיבור לימדה תורה דרך ארץ שלא יאמר אדם דבר לחבירו אלא א"כ קוריהו מסייע ליה לרבי חנינא דאמר רבי חנינא לא יאמר אדם דבר לחבירו אלא אם כן קוריהו לאמר אמר ר' (מוסיא בר בריה דרבי מוסיא משמיה דר' מוסיא) רבה אמריין לאומר דבר לחבירו שהוא בבל יאמר עד שיאמר לו לך אמור שנאמר וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר מכלל דתרווייהו סבירא להו מלוואים כל הכתוב בהן מעכב בהן דאיתמר מלוואים ר' יוחנן ורבי חנינא חד אמר כל הכתוב בהן מעכב בהן וחד אמר דבר המעכב לדורות מעכב בהן שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן תסתיים דר' יוחנן הוא דאמר כל הכתוב בהן מעכב בהן מדקאמר ליה ר' שמעון בן לקיש לר' יוחנן אי מה מלוואים כל הכתוב בהן מעכב בהן ולא קא מהדר ליה ולא מידי תסתיים מאי בינייהו אמר

חנינא דפליגי צבא מילתא צעלמא תסתיים מהכא דרבי יוחנן הוא דאמר

ויכסוהו הענן להר. ולא למשה שהרי כל אותן ששת ימים עלה וירד צהשכמה לומר להם אתם ראייתם אשר עשיתי למצרים (שמות יט) ויש משה את דברי העם אל ה' ולמחר נאמר לו לך אל העם וקדשתם ולמחר (א) לך רד העד צעם: **ולא צא הכסוב.** לומר ויקרא אל משה לצדו אלא לחלק לו כבוד:

למרק אכילה ושתייה. ר' נתן סבר לה כר' יוסי הגלילי דפרישה למשה הואי אך לא ללמוד מכאן (ו) לשאר הנכנסין למחנה שכינה פרישה שלא היתה פרישה זו אלא שבששה ימים הללו נתמקרה אכילה שבמעיים להיות כמלאכי השרת אבל צעלמא לא צעינן מירוק: **לאיים עליו.** הוא נמי סבר לה כר' יוסי הגלילי דפרישה למשה (ט) ולהצדילו מבני אדם שתחול עליו אימה צהיותו לצדו יצין וישם לצדו ליכנס למחנה שכינה צהימה: **צמקוס גילה.** מתן תורה של לוחות דכתיב (תהלים יט) פקודי ה' ישרים משמחי לב: **צמאי קא מיפלגי.** מה ראייה מציאין לדכתיב: **ניתנה סורה.** עשרת הדברות ומקראי ילפי טעמייהו תנא קמא ורבי יוסי צמסכת שבת פרק רבי עקיבא: **מ"ד צעשה בו.** כדי נצבא הכא ופירוש היה צספריס כי היכי דלא מיקשי לך לקמן היאך שלמו ארבעים צ"ז צממו שנתברו הלוחות: **צצעפה עלה.** לקבל הלוחות ושהה מ' יום: ר' יוסי הגלילי סבר לה **קסנא קמא.** הלכך על כרחק ששה ימים ויום השביעי (ו) על כרחק אחר עשרת הדברות היו ופירש משה ששה ימים ובשביעי נכנס לקבל הלוחות: **ור"ע סבר לה כרבי יוסי.** הלכך צעיני זה ו' לחודש היה: **צצלמא לר"ע.** דאמר לא הוי פרישה תסס מ' יום (ו) הוא ולא יותר שלמו צ"ז צממו כ"ד צסיון שהרי ו' ימים עברו ממנו ובשביעי עלה וכמה שנכנס בתוך השביעי כשעלה נתעכב לירד בתוך י"ז צממו (ט) שהוא מ' שלימין: **קול לו קול אליו.** וישמע את הקול מדבר אליו (במדבר ו) לו היה יכול לומר וכתב מדבר אליו ללמדך שאליו לצדו היה נמשך הקול צאהל מועד. משחוקס המשכן ועדכר עמו מעל הכפורת לא היה הקול נשמע לישראל דהאי קרא דוישמע את הקול צאהל מועד כתיב רישיה דקרא וצבא משה אל אהל מועד וגו': **שהוא צבא יאמר בו.** תלמוד לומר לאמר לא אמור הדברים אלא אם כן נותן לו רשות: **מכלל דפריויהו וכו'.** מהדר לעיל מדאמר ליה ריש לקיש לר' יוחנן אי מה מלוואים כל הכתוב בהן וכו' ואודי ליה מכלל דמרוייהו כו': **וספסיים.** פלוגתא דרבי יוחנן ורבי כל הכתוב בהן מעכבא צהן:

הא איסתלק צ"ה ענן מששה. כיון דלא צא אלא לכות את הר צעבל מן מורה. ואע"פ שעל שלא חוקס המשכן היתה שכינה מצייה, לא היה כל כך ענן כדכ כמו אותן ששת ימים דלפי מתן מורה, אבל אי אמריין דויסקוהו הענן למשה, אם כן מסתמא לא הלך לו הענן כל ארבעים יום.

(א) צרכות ל: (ב) שבת פו: ע"ש הגיר' צמקוס תורה עשרת הדברות מענית כח: ע"ש ומתמא הגיר' כמו שהגיה כאן רש"י (א) רש"י מ"ו, (ב) רש"י, (ג) תענית מ"ו, (ד) [בשאלות אמתא מנסיא], (ו) [לעיל ג:א].

הגהות הב"ח

(א) גמ' מאן דאמר צעשה צעשה ומנה ובשבעה עלה דכתיב ויקרא, ג"כ פי ובשבעה עלה צייס שאמר עשרת הדברות עלה ביום השביעי דהוא ג"ג למשך דכתיב ויקרא בו ולמד' צו צעשה ומנה ובשבעה עלה דהיינו ו' למשך חוה שגלה לקבל הלוחות ושהה מ' יום שפי רש"י להך מ"ד היא: (ב) שם וחי צעית אמתא הא והא באהל מועד ולא קשיא כו' רמי קראי אהרדי קמיה: (ג) רש"י ד"ה רד העד צעס ומצינ לך מנחק: (ד) שם ד"ה למקן כו' מנחק פרישה לשאר הנכנסין למחנה שכינה שלא היתה פרישה זו אלא למושה לבדו צעשה ימים הללו כפ"ל: (ה) שם ד"ה לאיים כו' דפרישה למשה הואי ולהצדילו: (ו) שם ד"ה ריה"ג כו' ויום השביעי הכתובים כאן אחר עשרת הדברות היו צע"ל: (ז) שם ד"ה צעלמא וכו' מ' יום היו ולא יותר ובשלמו צ"ז: (ח) שם צה"ד צממו שהיו מ' שלימים:

תוס' ישנים

הא איסתלק צ"ה ענן מששה. כיון דלא צא אלא לכות את הר צעבל מן מורה. ואע"פ שעל שלא חוקס המשכן היתה שכינה מצייה, לא היה כל כך ענן כדכ כמו אותן ששת ימים דלפי מתן מורה, אבל אי אמריין דויסקוהו הענן למשה, אם כן מסתמא לא הלך לו הענן כל ארבעים יום.